

ALEXANDER THE GREAT
ORDU VE ASKER

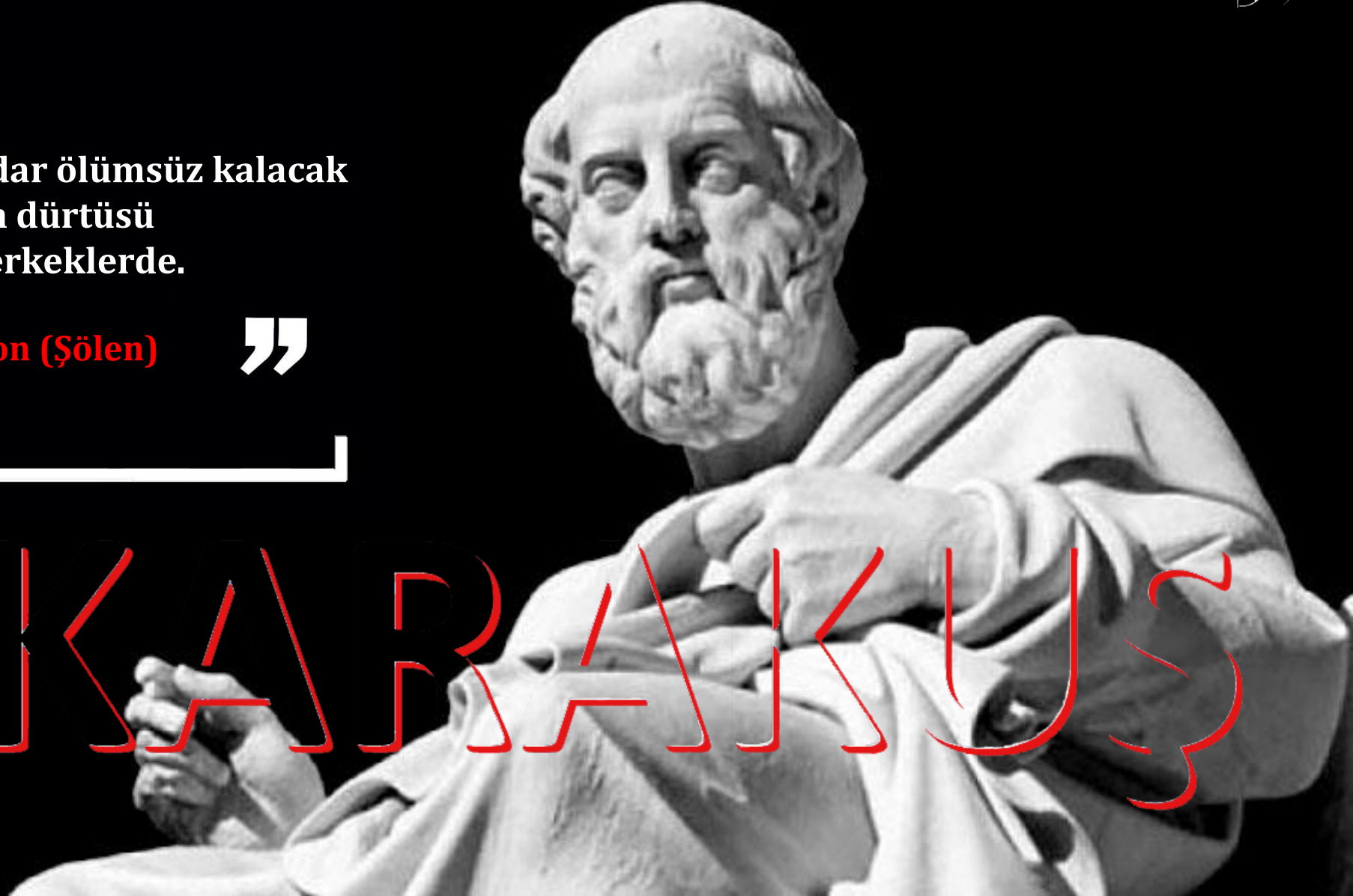
“

Hatırlanma
ve sonsuza kadar ölümsüz kalacak
bir isim yapma dürtüsü
çok güçlüdür erkeklerde.

Platon (Şölen)

”

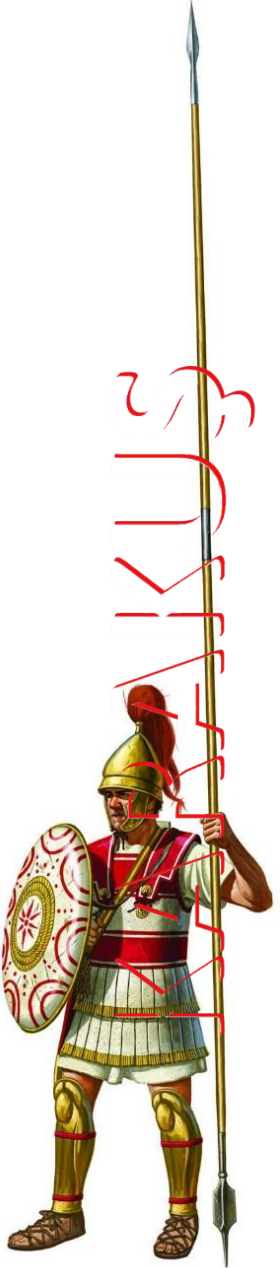
KARAKUS

Phalanx

Kıta ya da Tabur dense de
Yunanca "Parmak" anlamındadır.
Phalanx askeri tanımlamada sıkışık düzende yani
omuz omuza duran ağır silahlı piyade sırasından
oluşan taktik oluşum, savaş düzenidir.
İ. Ö. 7. yüzyılda Yunan askeri yapısında ortaya çıkar.

Lagash kralı Eannatum'un zafer anıtında Akbabalar Stelindeki (İ. Ö. 2450) tasvirde Sümer askerlerinin savaş yapılanmasında Phalanx düzeni görülmektedir.

Sumerlilerde 6 adam derinliğinde bir sıra vardı; ilk hat büyük, dikdörtgen kalkanlarla savaşa girerdi ve birlikler ağır kargılar ve savaş baltaları taşırdı.

Phalanx askeri taktiği tarihsel olarak Mısır ve Sümer uygarlıklarına kadar uzanır. Antik Yunan'da Thebes'li Epaminondas ve Atinalı Iphicrates geleneksel phalanx düzenini geliştirmişlerdi. Iphicrates daha uzun mızrak ve küçük kalkan kullanırken Epaminondas sıkışık düzeni kullanmaktaydı. II. Philip gençliğinde Thebes şehrinde rehine idi ve general Epeminonadas'tan askeri eğitim almıştı. II. Phillip iki generalin düzenlerinin yanı sıra phalanxta sarissa adlı mızrağı geliştirdi, Böylece iki elle mızrak kullanımı ortaya çıktı. Hoblit kılıçlarını da daha kısa ve iki yüzü keskin yaptı. Phillip'in komutasındaki Makedon ordusu Thebes ve Atina'nın birleştiği Chaeronea Savaşında büyük bir zaferle başarıya ulaşmıştır.

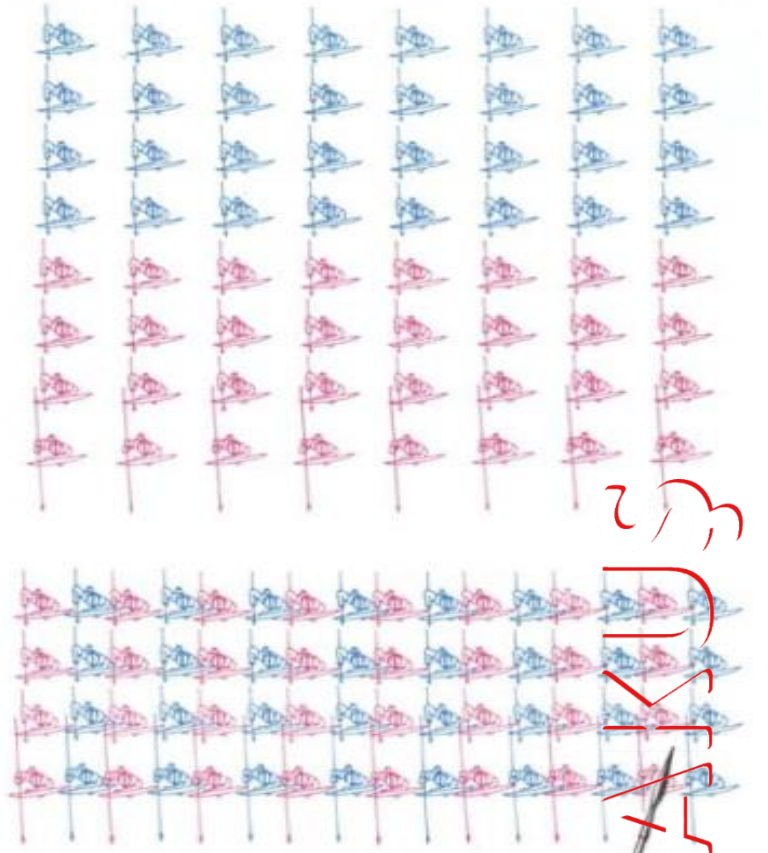

51 cm uzunluğunda ve
1.2 kg ağırlığında olan
demir mızrak ucu
ahşap şafta ziftle
tutturuluyordu.

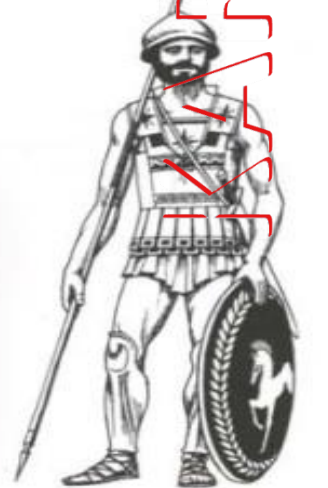
İki şaftı
birbirine
bağlayan parça
18 cm

Dişbudak ağacından olan
Sarissa 5,5 ile 7 metre
Arasında değişir ve yaklaşık
6,5 kg ağırlığındadır.
Birleştirme parçası
yürüyüş esnasında
iki parça halinde
taşınmasını sağlar.

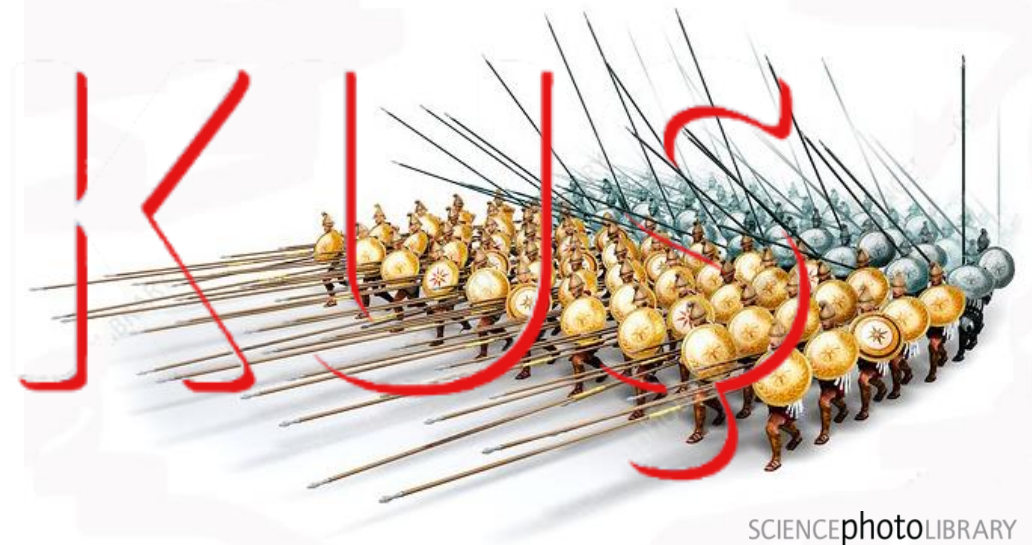

Phalanxlar sekizerli sıra ile kare şeklinde düzen alırken Arkadaki sıraların her bir sıranın lideri aracılığıyla ön sıralara kayarak on altılı sıkışık düzene geçerler.

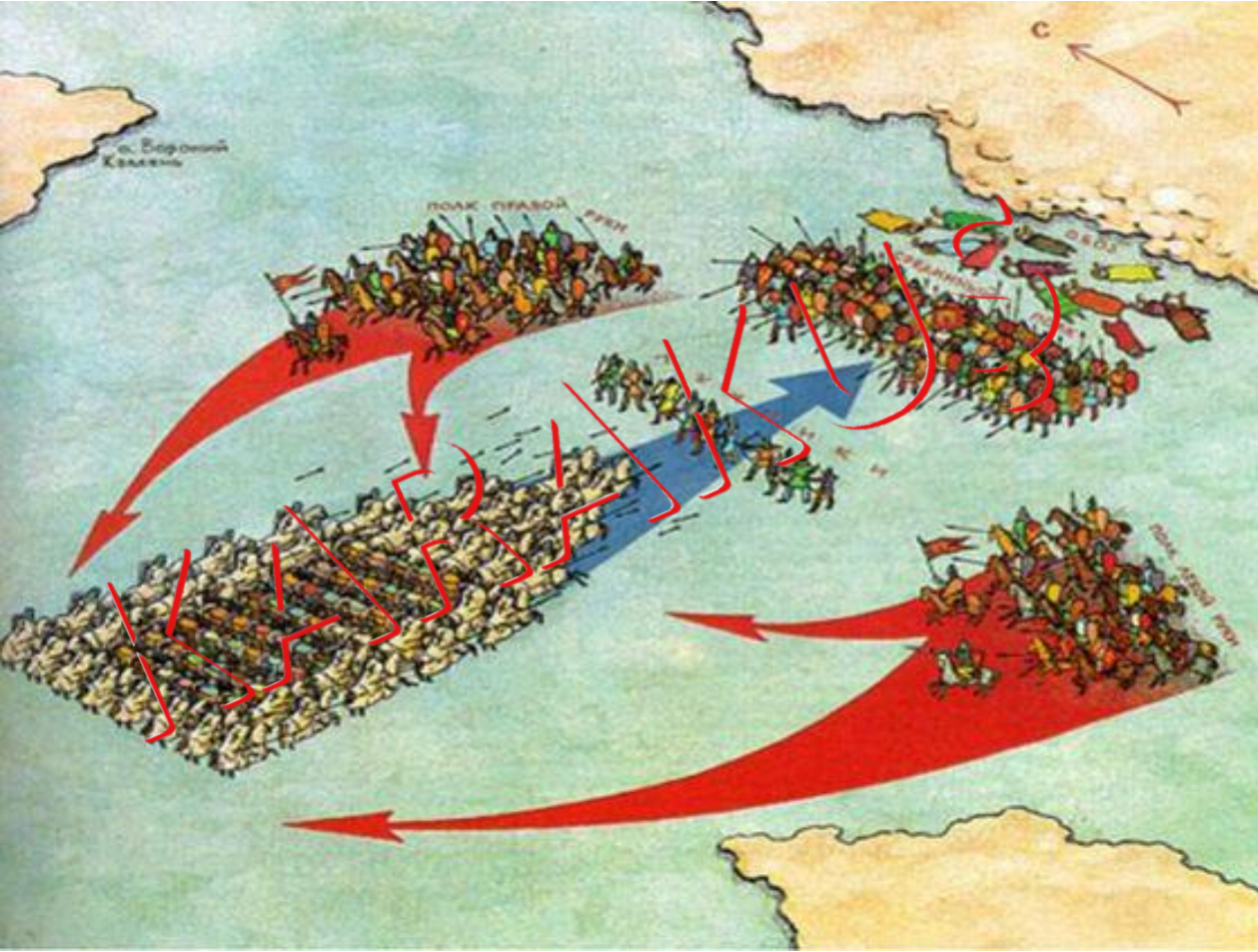
ilk 5 sıra birlik, sağda gösterildiği gibi uzun mızraklarını tutuyordu. Bunun için her iki ele de ihtiyaç vardı. Sadece ilk iki sıra birlik zırh giyyordu, geri kalanı zırhla korunmuyordu, çünkü bir düşman beş sıra mızrak dizisini geçince nadiren ilerliyordu.

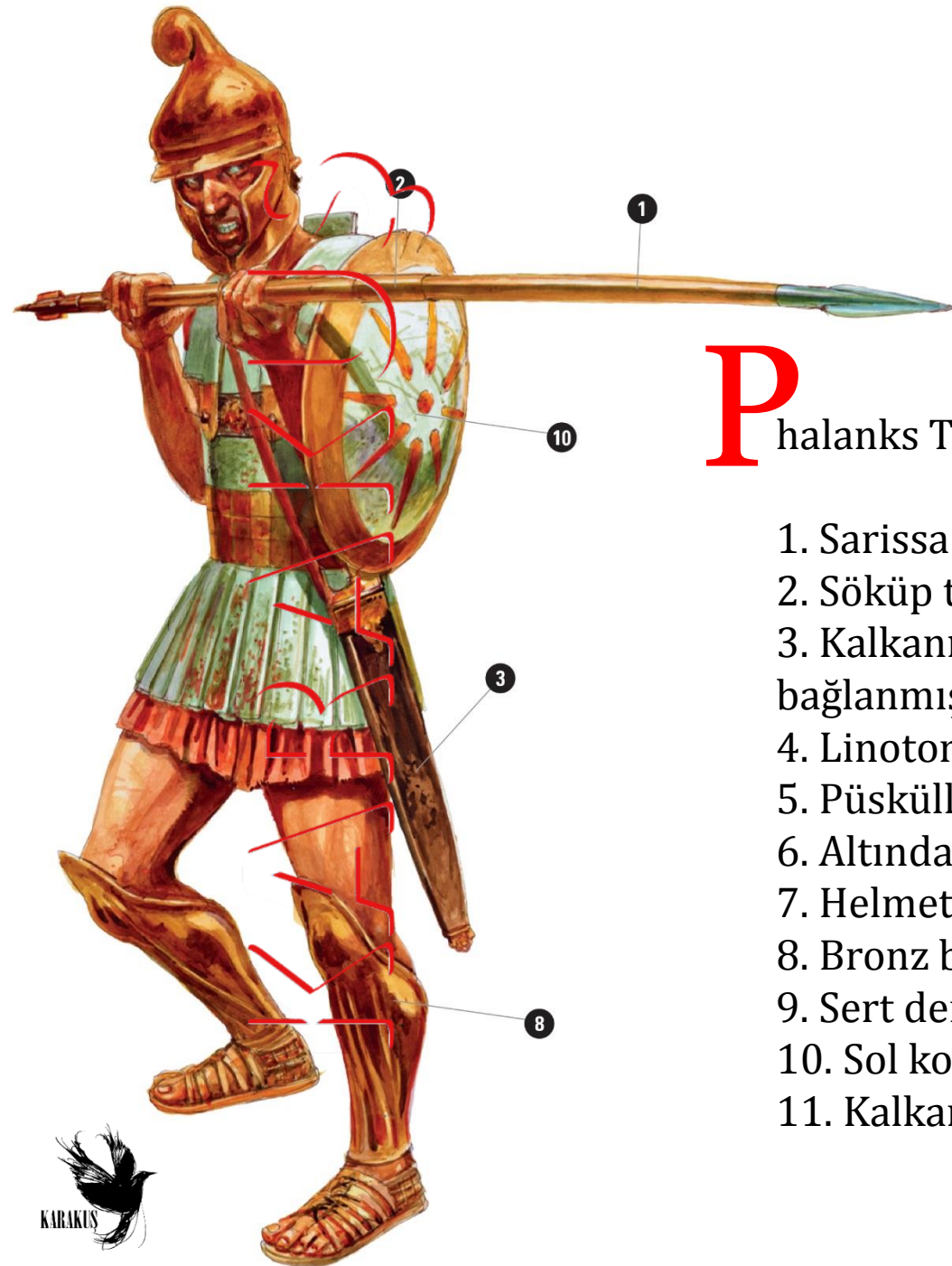
Phillip II'nin geliřtirdiđi sarissa ile dūřman uzakta tutuluyordu. Dūřman saflardan içeri giremiyor ve ilerleyemiyordu. Cepheden yapılan saldırılarda neredeyse geçilmez idiler. İskender phalanxları vurucu gū olarak deđil dūřmanı sabit tutması ve ilerlemesini engellemek için kullandı. İskender ordusunun vurucu gūu sūvarilerdi.

Savaş düzeninin merkezinde mevzilenen phalanxlar süvariler ve piyadeleri durdurabiliyorlardı. Kanatlarda ve arka kısımda savunmasızdı. Engebeli arazide de işe yaramıyordu. Düzenini bozan phalanxların yeniden eski düzenine geçmeleri imkansız gibiydi.

P halanks Techizati

1. Sarissa (Dişbudak ve Kızılıcık ağacından)
2. Söküp takılabilir parça
3. Kalkanının altında, sol yanında çapraz kemerle bağlanmış kınında Kopis taşıyordu.
4. Linotorax (Keten dokuma zırh)
5. Püsküller
6. Altında exomis (kısa tunik)
7. Helmet (Miğfer) resimdeki Trakya helmeti.
8. Bronz baldır zırhı
9. Sert deri sandaletler
10. Sol kolunda kalkanı
11. Kalkanı tutan deri boyun askısı

KARAKUS

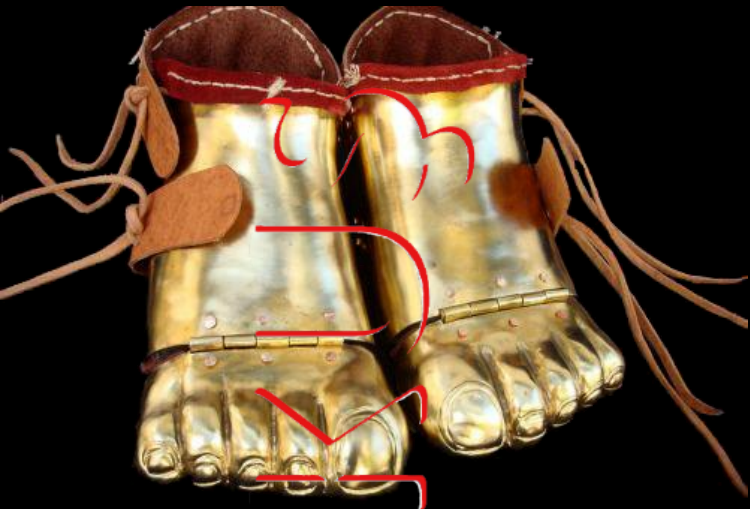
Kopis'in kılıcı tek elle kullanılan bir silahtı. İlk örnekler, 65 cm'ye (25.6 inç) kadar bıçak uzunluğuna sahipti, bu da onu spatha ile neredeyse eşit boyutta yapıyordu. Daha sonra Makedon örnekleri, yaklaşık 48 cm (18.9 inç) bıçak uzunluğu ile daha kısa olma eğilimindeydi. Kopis'in, uca doğru öne doğru eğimli, tek kenarlı bir bıçağı vardı; kenar, kılıcın kabzaya en yakın kısmında içbükey , ancak uca doğru dışbükey olacak şekilde şişiyordu. Çoğunlukla "kıvrık" olarak adlandırılan bu şekil, ağırlığı, bir kılıcın uzun kesme kenarını korurken ve bir itme gerçekleştirmek için bazı kolaylıklar sağlarken, kopis bir balta momentumuyla bir darbe uygulayabilecek şekilde ağırlığı dağıtır. (Wikipedia)

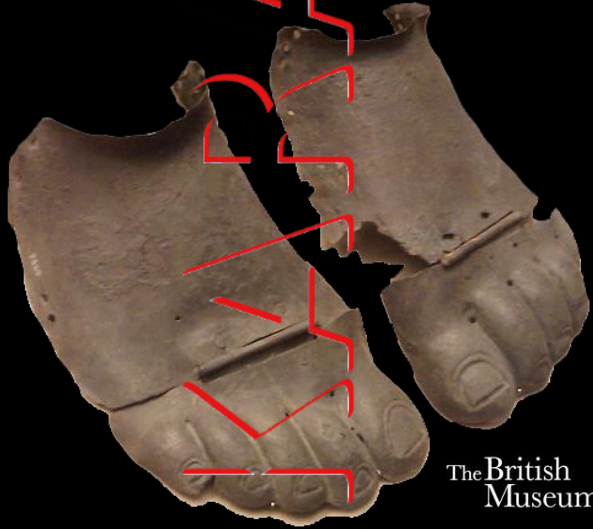

Linotorax (Yunanca "λινοθώραξ") 'keten göğüs zırhı' anlamına gelir. Adından da anlaşılacağı gibi keten dokumadan yapılmış bir göğüslük. Savaşta metal zırhlardan daha hafif ve rahat olduğu kuşkusuzdur. Homeros (İliada), Heredotos ve Strabon gibi bir çok klasik çağ yazarında bahsedilmektedir. Meşhur Aleksander Mozaiğinde İskender'in üzerinde metal levhalar / pullarla desteklenmiş örneğini görmekteyiz.

Metal ayak koruması oldukça ender bilinen zırhlardandır. British Museum'da bir örneği vardır. Bunun yanında askerin dizlerini ve incik kemiğini koruyan metal koruyucu aparatlar en çok kullanılan malzemeydi.

The British
Museum

Hypaspist (Υπασπιστής 'Kalkan Kaplı') ağır piyade birliği; daha büyük bir kalkan ve daha kısa mızrak ile geleneksel Yunan hopliti gibi silahlandırıldılar. Bir anlamda Makedon ordusunun komandolarıydı. İyi eğitilmiş askerlerdi. Önceden bahsettiğimiz phalanx birliğinin zayıf noktalarını tamamlamak için geliştirilmiştir. Kanat kısımlarında hızlı manevra yapabilen ve gerektiğinde süvarilere destek veren bir yapısı vardı. Yunan ordu düzeninde Phalanxların sağ tarafında bulunurlardı. İskender de sağ kanatta Yoldaş Süvarilerinin yanında bulunduruyordu.

Argyraspides

Yunanca Ἀργυράσπιδες «Gümüş Kalkanlar» anlamına gelen bu askerler özel olarak seçilmiş ve İskender tarafından onurlandırılmıştır. Parmenion'un oğlu Nicanor yönetmektedir. Birliğin üyelerinin yaş ortalaması yüksektir. Genelde altmış yaşın üzerindedirler. Bir çok savaşa katılmış ve gazi olan askerler savaş becerileri ve deneyimleri nedeniyle saygı duyulan ve hatta korkulan kişilerdi.

Argyraspides

Miğferlerinde onları belirten özel renkli tüyleri ve altından defne çelengi bulunmaktaydı. Kalkanlarında Makedon kraliyet nişanı vardır. Dişbudak ağacından yapılan Sarissası Yaklaşık olarak 7 metreye kadar varmaktadır. İskender sonrası Eumenes'e bağlandılar. Seleukos Krallığında da böyle bir askeri birliğin kurulduğu klasik kaynaklarda yazmaktadır.

Peltast (πελταστής) hafif piyade birliği;

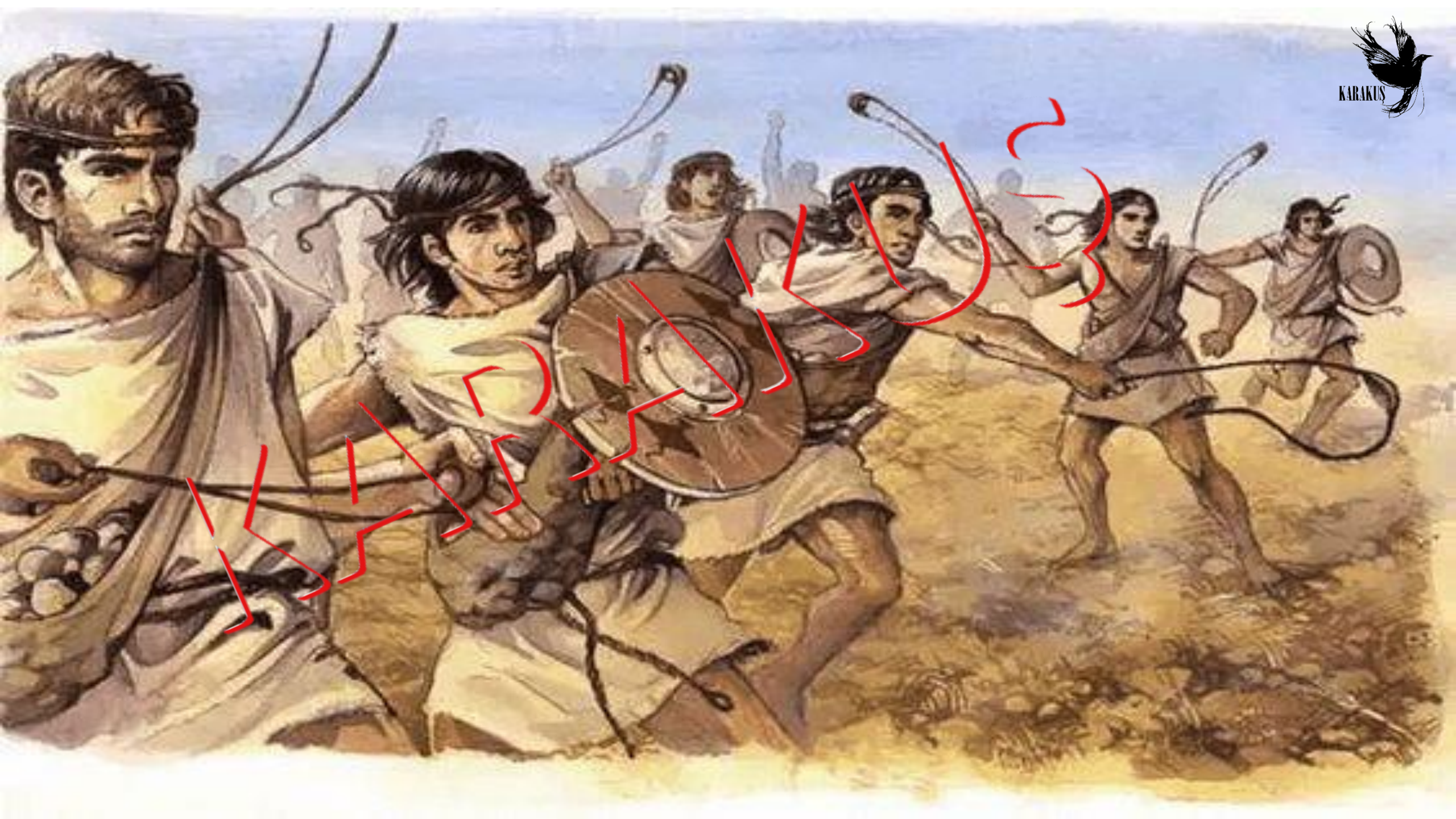

Pelast (πελταστής) mizrak atici;

Silinger (Sapancı) taş atıcı;

KAYNAKÇA ve OKUMA LİSTESİ

- ★ A. B. Bosworth; (2005). Büyük İskender'in Yaşamı ve Fetihleri. Dost Kitabevi.
- ★ <https://en.wikipedia.org/wiki/Argyraspides>
- ★ <https://www.britannica.com/topic/phalanx-military-formation>
- ★ James Hoare (2021) Büyük İskender. All About History. Ocak Şubat 2021. C. 1 (2)
- ★ Murray Dahm (2019) Macedonian Phalangite vs Persian 334–331 BC. Osprey Publish
- ★ Waldemar Heckel (2006) Macedonian Warrior. Osprey Publishing.
- ★ Nicholas Sekunda (1998) Alexander The Great - His Armies and Campaigns 343-323 BC. Osprey Publishing.
- ★ Michael Thompson (2007) Granicus 334 BC - Alexander's first Persian Victory. Osprey Publishing.
- ★ Nicholas Sekunda (1998) Macedonian Armies after Alexander 323–168 BC. Osprey Publishing.

